

alese. Astfel, în concertul inaugural al celei de a 3-a stagiuni de concerte vocal-instrumentale, în fața unui public entuziast de melomani, și-au dat concursul violonistului Avy Abramovici și mezzosopra Marthe Kessler, acompaniați la pian de Josef Ion Prunner.

Programul a debutat cu *Chaconna* de Vitali, interpretată de violonistul Avy Abramovici și pianistul Josef Ion Prunner care i-au evidențiat cu măiestrie substanța muzicală trecând prin periplurile variaționale cu o desăvârșită siguranță. A fost un moment de autentică trăire muzicală anunțând un concert de excepție. Acesta a continuat cu trei lieduri din literatura preclasică (Carissimi, De Luca și Domenico Scarlatti) în interpretarea Marthei Kessler, care, o dată în plus, și-a afirmat deplină afinitate față de această perioadă a istoriei muzicii vocale. Atât liedurile italiene cât și cele 2 arii de Händel ce au urmat au oferit asistenței momente de incintă comparabile doar cu *Sonata in mi minor* de Mozart K.V.304 în interpretarea lui Avy Abramovici și Josef Ion Prunner și a *Sonatei, op.81 a — „Les Adieux“* de Beethoven, solist tânăr pianist. Capodopere ale literaturii muzicale universale în interpretări remarcabile. Am audiat în continuare muzică de Constantin Silvestri (*Piesă de concert pentru pian*), Ștefan Niculescu (*Echos pentru vioară solo*), lieduri de Diamandi Gheciu, Tiberiu Brediceanu și George Enescu. Un dialog al muzicii românești cu capodopera universală spre deplină satisfacție a tuturor celor prezenți la un recital de înaltă înținută.

Sub aceleași auspicii la 1 noiembrie a avut loc la Slobozia un concert cameral susținut de violonistul Mihai Constantinescu și flautistul Virgil Frincu, acompaniați la pian de Nicolae Licareț. Soliști de frunte ai Filarmonicii „George Enescu“, ei au oferit publicului tânăr, deja format și educat în spiritul muzicii culte de cele două stagiuni camerale anterioare, un concert ce a cuprins lucrări de Giovanni Platti, Mozart, Poulenc, Vasile Filip, Mircea Chiriac și George Enescu.

Frumusețea tonului și sobrietatea stilistică, atât de evidente în interpretările violonistului Mihai Constantinescu, s-au afirmat cu prisosință în cele două lucrări (*Sonata in mi minor K.V. 304* de Mozart și *Poemul* de Vasile Filip) prezentate publicului. Este îndeosebi în atenția organizatorilor acestui ciclu de concerte camerale — patronat cu deosebită grijă de organele locale — de a se antrena în această acțiune de cultură și culturalizare primele forțe artistice ale țării. O tradiție care, după cum știm, se naște în fiecare zi și se încetănește prin consecvență. În interpretarea de același înalt nivel artistic, a flautistului Virgil Frincu și a pianistului Nicolae Licareț am audiat în continuare *Sonata* de Giovanni Platti, *Epitalam* de Mircea Chiriac (ce muzică distinsă !).

Sonata de Francisc Poulenc și, în încheierea programului, *Cantabile și Presto* de George Enescu. A fost un concert reușit care și-a împlinit rolul cultural major spre cinstea celor ce l-au slujit cu dăruire și competență.

N. B.

„Carmen” la Teatrul Muzical din Brașov

După Opera Română din București, iată că și Teatrul Muzical din Brașov ne oferă o premieră *Carmen*. Cu un grup restrâns de soliști — care practică totodată și genul operetei —, o orchestră, un cor și un balet de mici dimensiuni, teatrul a reușit totuși să realizeze un spectacol pe măsura cerințelor complexe ale partiturii lui Bizet, căci *Carmen* este deopotrivă o operă cu multe ansambluri, cu multă mișcare scenică, și cu eroi principali care parcurg situații dramatice de o mare diversitate.

Succesul a fost, în primul rând, al regiei. Carmen Dobrescu a izbutit să creeze, în condițiile date, o imagine de neîncetată forfotă, în mijlocul căreia evoluează eroii imaginați de nuvela lui Prosper Mérimée și cei adăugați de libretistii Meilhac și Halévy. În același timp, regia a accentuat trăsăturile de caracter ale personajelor principale, îndrumându-i pe interpreții rolurilor respective în acest sens și indicându-le mișcarea adecvată.

Realizarea solistică cea mai apropiată de exigențele vocale și dramaturgice ale rolurilor a fost aceea a mezzo-sopranei Eugenia Voinescu în Carmen, seducătoare fără vulgaritate în actul I, plină de viață și antren în scena din tavernă, în timp ce în actul III „aria cărților“ i-a prilejuit o interpretare de mare forță dramatică. Partenerul ei, tenorul Anton Alexandru, a fost un Don José echilibrat, predominant liric, cu un registru acut sigur și o dicțiune de mare claritate (de altfel, grija pentru inteligibilitatea textului a fost, în mod lăudabil, în atenția majorității interpreților). Infruntarea finală a celor doi eroi, în actul IV, soldată de această dată cu uciderea lui Carmen cu un foc de pistol, nu s-a ridicat însă la înălțimea restului operei, cei doi cîntăreți neavînd forța de convingere necesară reliefării veridice a conflictului ajuns la apogeu.

În Micaela, soprana Elena Șerban-Szigeti a fost muzicală, sinceră, deși cu unele accente dramatice nu tocmai adecvate caracterului personajului. Excelent, cuplul Frasquita-Mercedes (Liliana Dumitrache—Mioara Cînduleț), mai ales în trio-ul din actul III, realizat cu o deplină precizie și cu sublinierea clară a deosebirii lor de poziții față de Carmen. În toreadorul Escamillo, Ioan Soanea — oaspete de la Opera Română din Iași — nu ni sa părut în forma sa vocală obișnuită. În nota necesară, Jean Penciu (Dancairo), Valentin Popescu (Remendado) și Gabriel Oană (Morales).

În *Carmen*, se folosește, conform tradiției, muzica lui Bizet pentru *Arlesiana* ca suport orchestral al

baletului din actul IV, un mic divertisment, destinat să creeze o atmosferă de destindere, față de care concluzia dramatică a operei să apară și mai contrastantă. Dacă însă acest divertisment capătă o extindere exagerată, dramaturgia se diluează tocmai când este pe punctul de a atinge punctul culminant. Este tocmai ceea ce se întâmplă în spectacolul de la Brașov.

Un important câștig pentru *Carmen* îl reprezintă prezența la pupitru a lui Petre Sbârcea, experimentat și talentat dirijor de operă, în prezent prim șef de orchestră și director al Filarmonicii din Sibiu. Invitat la Teatrul Muzical din Brașov să asigure întreaga pregătire muzicală și apoi conducerea premierei și a tuturor spectacolelor următoare, Petre Sbârcea a dovedit o dată mai mult respectul său deplin față de partitură, curățind interpretarea orchestrală de zgura „pompiersmelor“ atît de uzuale și creînd un adevărat spectacol de operă de cameră. În același timp, el a urmărit cu consecvență ca glasurile de pe scenă să fie percepute clar din sală, neacoperite de sonoritățile exagerate ale orchestrei din fosă. Realizarea muzicală a devenit de aceea, datorită lui Petre Sbârcea, una din calitățile majore ale spectacolului.

Edgar ELIAN

Deschidere de stagiune la Filarmonica „Oltenia”

Simbătă 9 octombrie, Filarmonica „Oltenia” și-a deschis stagiunea, la sediu, după un turneu de o lună în Italia. Peste tot pe unde a concertat, la Roma, Palermo, Latina, Taormina, Siracusa și-n diferite alte localități de pe litoral, orchestra simfonică a filarmonicii, dirijată de Teodor Costin, a raportat succese de răsunet.

Turneul s-a încheiat cu un festival muzical la Benevento, lângă Napoli, unde corul și orchestra filarmonicii, laureate a Festivalului Național „Cîntarea României”, au interpretat *Simfonia a IX-a* de Beethoven în prezența a peste 3000 de auditori.

La realizarea succesului și-au dat contribuția soliștii Emilia Petrescu, Martha Kessler, Florin Diaconescu și Pompei Hărășteanu, precum și dirijorul corului, Alexandru Racu.

În timpul turneului, orchestra a concertat și sub bagheta unor dirijori italieni: Claudio del Prato, Ottavio Ziino, Giuseppe Gigeia, Giuseppe Raffa și Angelo Faia.

Toate concertele au avut loc în aer liber, în splendide amfiteatre romane, unde s-au auzit și efluvii muzicii românești, prezentîndu-se câteva piese între care menționăm *Hora staccato* de Grigoraș Dinicu și *Rapsodia I* de Constantin Bobescu. Peste tot muzica românească s-a bucurat de o caldă primire din partea entuziastului public italian, care a răsplătit pe mesagerii olteni cu vii aplauze.

Concertul inaugural, care prefațează noua stagiune muzicală, a avut la pupitru dirijorul pe Andreas Wilhelm din Republica Democrată Germană și ca solistă pe Liliana Ciulei-Atanasiu.

Tinărul dirijor Andreas Wilhelm a absolvit Conservatorul Carl Maria von Weber din Dresda în 1970. Pregătirea muzicală o datorează unor personalități marcante din țara sa: prof. Andor (pian), prof. Rucker (flaut) și Neuhaus (dirijat). Actualmente îndeplinește funcția de prim dirijor al Teatrului liric din Brandenburg. A întreprins turnee de concerte în Ungaria, Bulgaria, Polonia, Cehoslovacia.

Distins muzician, aflat pentru prima oară la pupitru simfonicului din Bănie, a impresionat prin claritatea gesticii, muzicalitate, rafinament și dozarea sonorităților, atît în *Rapsodia a II-a în Re major* de George Enescu, cit mai ales în *Simfonia a II-a* de Brahms, unde dirijorul a desprins sensurile partiturii, dînd o talmăcire discursului muzical plină de măreție și expresivitate.

Solista concertului, Liliana Ciulei-Atanasiu, a strălucit în *Concertul nr. 2 pentru vioară și orchestră* de Wieniawski ca și în alte evoluții pe estrada filarmonicii noastre; și de data aceasta, tinăra violonistă a confirmat calitățile sale interpretative: suplețe, tehnică, accente vibrante, ton cald și de bună calitate, stăpînirea superioară a meșteșugului. A cucerit auditoriul mai ales în pasajele cantabile, demonstrînd înalta clasă a școlii românești de interpretare violonistică. Prin astfel de virtuți arcușul său atrage, cucerește, emoționează.

Orchestra s-a situat la înălțimea interpretării atît în concertul de Wieniawski, cit și-n restul programului.

Boris CHELARU

Festivalul coral mineresc „Freamătul adîncului” de la Petrila

Dragostea pentru arta corală a minerilor din Valea Jiului este astăzi cunoscută și prețuită de toți melomanii din țara noastră, care urmăresc cu vie emoție efortul continuu al celor ce, cu destoinică bărbăție, scot din subteran simburile dătător de lumină și căldură. Ca simbol al acestui grandios program de muncă și „freamăt” al adîncului, inițiatorii primului festival coral mineresc, Consiliul orășenesc de educație politică și cultură socialistă și Consiliul orășenesc al Sindicatelor Petrila, cu sprijinul organelor de partid locale și al Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă Hunedoara, au făcut ca în ziua de 3 octombrie 1982 să răsune la Petrila acordurile primei ediții, avînd drept obiectiv stimularea creației corale cu tematică minerească și interpretarea ei. Totodată, prima ediție a acestui festival a fost închinată sărbătoririi semicentenarului corului „Freamătul adîncului” din Petrila, în semn de omagiu pentru bogata lui activitate cultural-artistică și pentru prestigiul de care se bucură în largă mișcare artistică de amatori din țară.